

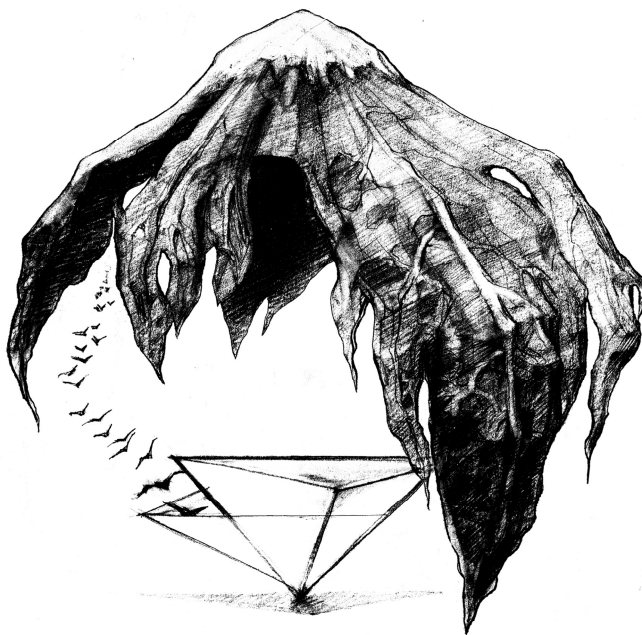
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни

**«ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА ТА ЛАНДШАФТНИЙ
ДИЗАЙН МІСТОБУДІВНОГО СЕРЕДОВИЩА»**

*(для студентів 5–6 курсу денної форми навчання
спеціальності 191 – Архітектура та містобудування)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2017

Методичні рекомендації до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура та ландшафтний дизайн містобудівного середовища» (для студентів 5–6 курсу денної форми навчання спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад. Л. С. Мартишова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 17 с.

Укладач канд. арх. Л. С. Мартишова

Рецензент канд. арх. Ю. В. Жмурко

Рекомендовано кафедрою містобудування, протокол №5 від 18.12.2016.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
1 ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ.....	8
1.1 Теми практичних занять.....	9
1.2 Самостійна робота.....	11
1.3 Розподіл балів, які отримують студенти.....	13
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	14

ВСТУП

Мета, предмет та місце курсу

Спецкурс «Ландшафтна архітектура та ландшафтний дизайн містобудівного середовища» присвячена вивченню теоретичного та практичного, історичного та сучасного, досвіду формування об'єктів ландшафтного дизайну та архітектури (ансамблів, містобудівних утворень, архітектурно-ландшафтних об'єктів, тощо). Методологічно дисципліна спрямована на вивчення ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну як цілісної системи, що охоплює навколишнє середовище та всі аспекти специфіки його формування. В дисципліні розглядаються сучасні методи та підходи до формування об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну. Як найважливіше розглядається системний середовищний підхід та новітні досягнення у практичній сфері.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні погляди на ландшафтну архітектуру та ландшафтний дизайн містобудівного середовища, як цілісну систему формування навколишнього середовища.

Метою викладання навчальної дисципліни «Ландшафтна архітектура та ландшафтний дизайн містобудівного середовища» – надання студентам навичок проведення аналітичних передпроектних досліджень з фахової проблематики та доцільного використання історичного та сучасного досвіду в умовах нового будівництва чи реконструкції.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Ландшафтна архітектура та ландшафтний дизайн містобудівного середовища» – навчити студентів використовувати сучасні підходи, тенденції та технології при проектуванні ландшафтних об'єктів містобудівного середовища.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

– методи і методики наукових досліджень архітектурно-просторового середовища;

вміти:

– оцінити, вивчити і вирішити проблемну ситуацію у містобудуванні;

мати компетентності:

– щодо розробок проектних концепцій, програм, сценаріїв та планів містобудівного розвитку населених місць;

– щодо вміння раціонально й доцільно використовувати існуючі природні умови, додержуватись оптимального співвідношення між природними й антропогенними компонентами, при проектуванні об'єктів на різних містобудівних рівнях;

– щодо надання консультаційних послуг в галузі архітектури та містобудування та участі в експертизі та аналізі складних архітектурно-містобудівних ситуацій.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (2 кредита ЄКТС).

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, екзамен

Засоби діагностики успішності навчання – індивідуальні завдання з розробки ландшафтних об'єктів архітектури та дизайну містобудівного середовища (виконання рисунків, схем, проектної та текстової частини).

Методи навчання. Словесні, наочні, практичні. Аналітичні та синтетичні. Продуктивні (науково-дослідні) та репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Конспектування лекцій, постановка питань, самостійна робота.

Методи контролю. Спостереження за діяльністю студентів. Усне опитування (індивідуальне). Письмовий контроль (пояснювальна записка), графічний завдання (таблиці, аналітичні схеми). Практична перевірка умінь і навичок зокрема щодо розробки дизайну ландшафтних об'єктів архітектури містобудівного середовища при виконанні магістерської роботи.

Підсумковий контроль – залік, екзамен.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1. Сучасні тенденції розвитку ландшафтної архітектури містобудівного середовища.

Змістовий модуль 1. Системний підхід до формування містобудівних об'єктів та інноваційні стратегії їх розвитку.

Тема 1. Формування середовищного підходу до розвитку урбанізованих територій.

Лекція 1. Візуальні комунікації і ефекти у формуванні об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну.

Лекція 2. Особливості формування середовищного підходу.

Тема 2. Розвиток типології об'єктів ландшафтної архітектури.

Лекція 3. Типологія об'єктів ландшафтної архітектури.

Лекція 4. Типологія об'єктів ландшафтного дизайну.

Тема 3. Сильові особливості ландшафтної архітектури урбанізованих територій.

Лекція 5. Декоративні елементи у формуванні об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну.

Лекція 6. Малі архітектурні форми та декоративні водойми.

Тема 4. Природні та антропогенні фактори формування об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну.

Лекція 7. Природні фактори формування об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну.

Лекція 8. Антропогенні фактори формування об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну.

Змістовий модуль 2. Інновації в технології формування та озеленення об'єктів міського середовища.

Тема 5. Проектування ландшафту, сучасні тенденції.

Лекція 9. Формування об'єктів міського середовища.

Лекція 10. Технології озеленення об'єктів міського середовища.

Тема 6. Структура та естетика сучасної ландшафтної архітектури.

Лекція 11. Структура сучасної ландшафтної архітектури.

Лекція 12. Естетика сучасної ландшафтної архітектури.

Тема 7. Композиція об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну в містобудівному середовищі.

Лекція 13. Композиція об'єктів ландшафтної архітектури.

Лекція 14. Композиція об'єктів ландшафтного дизайну.

Тема 8. Типологія об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну в містобудівному середовищі.

Лекція 15. Типологія об'єктів ландшафтної архітектури.

Лекція 16. Типологія об'єктів ландшафтного дизайну.

Лекція 17. Інноваційні технології формування та озеленення об'єктів міського середовища.

МОДУЛЬ 2. Реконструкція та реновація ландшафту містобудівного середовища.

Змістовий модуль 1. Стратегія розвитку міста в умовах реконструкції.

Тема 1. Сучасні принципи та прийоми формування та проектування ландшафту спеціалізованих територій.

Лекція 1. Принципи формування та проектування ландшафту спеціалізованих територій.

Лекція 2. Прийоми формування та проектування ландшафту спеціалізованих територій.

Тема 2. Сучасна геопластика в містобудівному середовищі.

Лекція 3. Класифікація елементів геопластики.

Лекція 4. Напрямки пластичного моделювання об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну.

Тема 3. Тенденції реновації ландшафтної архітектури в містобудівному середовищі.

Лекція 5. Реновація об'єктів ландшафтної архітектури в містобудівному середовищі.

Лекція 6. Реновація об'єктів ландшафтного дизайну в містобудівному середовищі.

Тема 4. Прийоми реновації ландшафтної архітектури в містобудівному середовищі.

Лекція 7. Особливості формування прибережних територій в містобудівному середовищі.

Лекція 8. Реновація прибережних територій в містобудівному середовищі.

Змістовий модуль 2. Комп'ютерне моделювання ландшафтних об'єктів.

Тема 5. Типологія ландшафтних об'єктів за морфологією.

Лекція 9. Морфологічні особливості об'єктів ландшафтної архітектури.

Лекція 10. Морфологічні особливості об'єктів ландшафтного дизайну.

Тема 6. Особливості моделювання ландшафту як основи.

Лекція 11. Моделювання рельєфних форм ландшафту.

Лекція 12. Моделювання рослинних форм ландшафту.

Тема 7. Сучасні технологічні можливості моделювання.

Лекція 13. Моделювання об'єктів ландшафтної архітектури.

Лекція 14. Моделювання об'єктів ландшафтного дизайну.

Тема 8. Тенденції комп'ютерного моделювання ландшафтних об'єктів.

Лекція 15. Особливості сучасного моделювання ландшафтних об'єктів.

Лекція 16. Прийоми сучасного моделювання ландшафтних об'єктів.

Лекція 17. Принципи сучасного моделювання ландшафтних об'єктів.

1 ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Ландшафтно-архітектурний аналіз містобудівного середовища, як і будь-яке наукове дослідження, передбачає такі етапи роботи: 1) визначення проблеми дослідження, 2) збір матеріалів, 3) аналіз зібраних матеріалів, 4) узагальнення й висновки на основі проведеного аналізу. Зібраний матеріал

необхідно структурувати та слід розташувати по можливості компактно, приділяючи головну увагу малюнкам і схемам, які виражають власне розуміння студентом тих чи інших сторін дослідження.

Завершальним етапом роботи є графічне узагальнення малюнків і схем, і побудова моделі, що відбиває висновок - концепцію рішення досліджуваної проблеми.

1.1 Теми практичних занять

Таблиця 1 – Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Візуальні комунікації і ефекти у формуванні об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну	2
2	Особливості формування середовищного підходу	2
3	Типологія об'єктів ландшафтної архітектури	2
4	Типологія об'єктів ландшафтного дизайну	2
5	Декоративні елементи у формуванні об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну	2
6	Малі архітектурні форми та декоративні водойми	2
7	Природні фактори формування об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну	2
8	Антропогенні фактори формування об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну	2
9	Формування об'єктів міського середовища	2
10	Технології озеленення об'єктів міського середовища	2
11	Структура сучасної ландшафтної архітектури	2
12	Естетика сучасної ландшафтної архітектури	2
13	Композиція об'єктів ландшафтної архітектури	2
14	Композиція об'єктів ландшафтного дизайну	2

Продовження таблиці 1

1	2	3
15	Типологія об'єктів ландшафтної архітектури	2
16	Типологія об'єктів ландшафтного дизайну	2
17	Інноваційні технології формування та озеленення об'єктів міського середовища	2
18	Принципи формування та проектування ландшафту спеціалізованих територій	2
19	Прийоми формування та проектування ландшафту спеціалізованих територій	2
20	Класифікація елементів геопластики.	2
21	Напрямки пластичного моделювання об'єктів ландшафтної архітектури та ландшафтного дизайну	2
22	Реновація об'єктів ландшафтної архітектури в містобудівному середовищі	2
23	Реновація об'єктів ландшафтного дизайну в містобудівному середовищі	2
24	Особливості формування прибережних територій в містобудівному середовищі	2
25	Реновація прибережних територій в містобудівному середовищі	2
26	Морфологічні особливості об'єктів ландшафтної архітектури	2
27	Морфологічні особливості об'єктів ландшафтного дизайну	2
28	Моделювання рельєфних форм ландшафту	4
29	Моделювання рослинних форм ландшафту	4
30	Моделювання об'єктів ландшафтної архітектури	2
31	Моделювання об'єктів ландшафтного дизайну	4
Разом		68

1.2 Самостійна робота

Таблиця 2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Збирання даних: аналіз натурних досліджень ландшафту обраної території	8
2	Реферування за темою «Формування середовищного підходу до розвитку урбанізованих територій»	8
3	Вивчення методів, прийомів, тенденцій формування середовищного підходу	6
4	Виконання аналітичних схем обраної території	8
5	Аналіз візуальних зв'язків обраної території	8
6	Аналіз структури ландшафту (на рівнях регіону, міста, фрагменту міста)	8
7	Виконання ландшафтно-композиційних схем	8
8	Морфологічний аналіз ландшафту обраної території	8
9	Семантичний аналіз ландшафту обраної території	8
10	Виконання просторових схем ландшафту обраної території	8
11	Аналіз функціональної структури у зв'язку з ландшафтом	8
12	Аналіз головних напрямків транспортної структури у зв'язку з ландшафтом	8
13	Виконання графічних схем обраної території	8
14	Аналіз пам'яток архітектури та історичних зон обраної території у зв'язку з структурою ландшафту	8
15	Аналіз структури кварталів та ансамблів обраної території у зв'язку з структурою ландшафту	8
16	Збирання даних: робота з літературою	8

Продовження таблиці 2

1	2	3
17	Виконання текстової частини дослідження	8
18	Формулювання висновків	8
19	Збирання даних: робота з літературою	6
20	Реферування за темою «Сучасні принципи та прийоми формування та проектування ландшафту спеціалізованих територій»	4
21	Аналіз обраної території з виявленням особливостей ландшафту спеціалізованих територій	4
22	Аналіз вивченості проблеми: робота з літературою	4
23	Виявлення особливостей геопластики обраної території	4
24	Формування сучасної геопластики обраної території	4
25	Виконання аналітичних схем	4
26	Аналіз тенденцій реновації обраної території	4
27	Виявлення особливостей реновації обраної території	4
28	Виконання графічних схем	4
29	Аналіз тенденцій формування прибережних територій	4
30	Виявлення особливостей формування прибережних територій обраної території	4
31	Моделювання рельєфних форм ландшафту	4
32	Моделювання рослинних форм ландшафту	4
33	Моделювання об'єктів ландшафтної архітектури	4
34	Моделювання об'єктів ландшафтного дизайну	4
35	Виконання текстової частини дослідження	8
36	Формулювання висновків	8
Разом		224

1.3 Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна і семестрова атестація та самостійна робота		Підсумковий контроль	Сума	
	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2
Модуль 1 (2 семестр)	T1 – T4	T1 – T4	залік	100 %
	60 %	40 %	–	
Модуль 2 (3 семестр)	T1 – T4	T1 – T4	екзамен	100 %
	40 %	30 %	30 %	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90–100	Відмінно	Зараховано	A
82–89	Добре		B
74–81			C
64–73			Задовільно
60–63	E		
35–59	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	FX
0–34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азизян И. А. Теория композиции как поэтика архитектуры / И. А. Азизян, Г. С. Добрицина, И. А. Лебедева. – М. : Прогресс-Традиция, 2002. – 568 с.
2. Антонов В. Л. Градостроительное развитие крупнейших городов: монография / В. Л. Антонов. – Киев – Харьков – Симферополь, 2005. – 644 с.
3. Антонов В. Л. Архитектурная композиция как система «среда-человек» / В. Л. Антонов, С. А. Шубович; Государственный НИИ теории и истории архитектуры и градостроительства, Харьковское городское управление архитектуры. – Киев : 1999. – 71 с.
4. Барабанов А. А. Чтение города / А. А. Барабанов // Семиотика пространства: Сб. науч. тр. Междунар. ассоц. семиотики пространства Екатеринбург: Архитектон, 1999. С. 328.
5. Бахтин М. М. К методологии гуманитарных наук / М. М. Бахтин // Эстетика словесного творчества. – М. : Искусство, 1986. – 445 с.
6. Бранский В. П. Искусство и философия / В. П. Бранский. – Калининград: Янтарный сказ, 1999. – 704 с.
7. Вергунов А. П. Ландшафтное проектирование: Уч. пособие для вузов по спец. «Архитектура» / А. П. Вергунов, М. Ф. Денисов, С. С. Ожегов. – М. : Высш. шк., 1991. – 240 с.
8. Визгин В. П. Научный текст и его интерпретация / В. П. Визгин // Методологические проблемы историко-научных исследований. – М. : Наука, 1982. - С. 64–75.
9. Владимиров В. В. Город и ландшафт (проблемы, конструктивные задачи и решения) / В. В. Владимиров, Е. М. Микулина, З. Н. Яргина. – М. : Мысль, 1986. – 238 с.
10. Гегель Г. В. Ф. Наука логики / Г. В. Ф. Гегель // Собрание сочинений: В 3-х т. Т.2. – М. : Мысль, 1971. – 248 с.

11. Гижа А. В. Интерпретация и смысл (Структура понимания гуманитарного текста): Монография / А. В. Гижа. – Харьков : Коллегиум, 2005. – 404 с.
12. Гостев В. Ф. Проектирование садов и парков./ В. Ф. Гостев, Н. Н. Юскевич. – М. : Стройиздат, 1991. – 340 с.
13. Горбачев В. Н. Архитектурно-художественные компоненты озеленения городов: учебное пособие для худож.-пром. вузов и архит. фак. / В. Н. Горбачев. – М. : Высш.шк., 1983. – 207с.
14. Гуманитарный комплекс архитектуры. К вопросу о гуманитарных исследованиях в архитектуре / Под общ. ред. д-ра архит. С. А. Шубович. – Харьков : ХНАГХ, 2005. – 311 с.
15. ДБН 360-92. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. – Київ, 1992.
16. Добрицина И. А. «От постмодернизма – к нелинейной архитектуре: Архитектура в контексте современной философии и науки» / И. А. Добрицина. – М. : Прогресс-Традиция, 2004. – 470 с.
17. Залеская Л. С. Ландшафтная архитектура: Учебник для вузов / Л. С. Залеская, Е. М. Микулина. – 2-е изд., перев. и доп. – М.: Стройиздат, 1979. – 240 с.
18. Каган М. С. Философская теория ценности / М. С. Каган. – Спб. : , ТОО ТК «Петрополис», 1997. – 205 с.
19. Каган М. С. Морфология искусства / М. С. Каган. – Л. : Искусство, 1972. – 440 с.
20. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник /В. В. Кавальчук, Л. М. Моїсєєв. – Київ : ВД «Професіонал», 2005. – 240 с.
21. Лотман Ю. М. Лекции по структуральной поэтике / Ю. М. Лотман // Ю. М. Лотман и тартуско-московская семиотическая школа. – М., Гнозис, 1994. – 560 с.

22. Крыжановская Н. Я. Архитектурно-ландшафтное проектирование жилых территорий : учеб. пособие / Н. Я. Крыжановская. – Київ, УМК ВО. 1990. – 124 с.
23. Крыжановская Н. Я. Эколого-градостроительные принципы проектирования ландшафтно-рекреационных территорий Украины : учеб. пособие / Н. Я. Крыжановская. – Київ : УМК ВО, 1992. – 116 с.
24. Кучерявий В. П. Урбоскологія / В. П. Кучерявий. – Львів : Світ, 1999. – 346 с.
25. Методические рекомендации по формированию архитектурно-ландшафтной среды крупного города / Киев НИИП – градостроительства. – Киев, 1986. – 107 с.
26. Методические рекомендации по формированию озелененных пространств города / ЦНИИП градостроительства. – М. : Стройиздат, 1980. – 118 с.
27. Мильков Ф. Н. Человек и ландшафты / Ф. Н. Мильков. – М. : Мысль, 1973.
28. Містобудування: Довідник містобудівника. – Київ, 2000.
29. Місто очима студентів. Проблеми візуального сприйняття й графічне відображення архітектурного середовища / С. О. Шубович, Н. С. Вінтаєва, Г. Л. Коптєва та ін. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім О. М. Бекетова. – Харків : ХНУГХ ім. О. М. Бекетова, 2014. – 237 с.
30. Нееф Э. Теоретические основы ландшафтоведения./ Э. Нееф. Пер. с немецкого. – М.: Прогрес, 1974.
31. Петришин Г. П. Природно-ландшафтные основы процесса градообразования./ Г. П. Петришин. – М. : Прогрес, 1990.
32. Перени И. Город, человек, окружающая среда. Проблемы рекреации в градостроительстве./ И. Перени. Пер. с венгерского В. Шер Будапешт, 1981. – 185 с.
33. Родичкин И. Д. Человек, среда, отдых / И. Д. Родичкин. – Киев : Будівельник, 1977. – 160 с.

34. Рекомендации по формированию систем открытых пространств в городах и групповых системах населенных мест с учетом улучшения окружающей среды. – М. : ЦНИИП градостроительства, 1982. – 62 с.
35. Саймондс Д. О. Ландшафт и архитектура. / Дж. О. Саймондс. – М. : «Стройиздат», 1965. – 194с.
36. Стаускас В. П. Градостроительная организация районов и центров отдыха. / В. П. Стаускас. – Л. : Стройиздат, 1977. – 164 с.
37. Страутманис И. А. Информативно-эмоциональный потенциал архитектуры / И. А. Страутманис. – М. : Стройиздат, 1978.
38. Соловьева О. С. Парки и дворцово-парковые ансамбли : учеб. пособие / О. С. Соловьева. – Харьков-Симферополь: ХГАГХ-КИПИКС, 1999. – 110 с.
39. Солнцев В. Н. Системная организация ландшафтов. (Проблемы методологии и теории). / В. Н. Солнцев. – М. : «Мысль», 1981. – 239 с.
40. Ткачиков, И. Н. Архитектурная психология / И. А. Ткачиков. Науч. ред. А. П. Мардер. Киев: Знание, 1980. – 24 с.
41. Успенский Б. А. Семиотика искусства / Б. А. Успенский. – М. : Школа «Языки русской культуры», 1995. – 360 с.
42. Хейзинга Й. Homo Ludens; Статьи по истории культуры / Й. Хейзинга. – М. : Прогресс, – Традиция, 1997. – 416 с.
43. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию / У. Эко СПб. : ТОО ТК Петрополис, 1998. – 245 с.
44. Шубович, С. А. Мифопоэтический феномен архитектурной среды / С. А. Шубович. – Харьков : ХНАГХ, 2012. – 179 с.
45. Экология города : учебник. – Киев : Либра, 2000. – 464 с.
46. Янковская Ю. С. Семиотика в архитектуре – диалог во взаимодействии. Место семиотических исследований в современной теории архитектуры / Ю. С. Янковская. – Екатеринбург : изд-во уральского ун-та, 2003. – 125 с.

Виробничо-практичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни

**«ЛАНДШАФТНА АРХІТЕКТУРА ТА ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН
МІСТОБУДІВНОГО СЕРЕДОВИЩА»**

*(для студентів 5–6 курсу денної форми навчання
спеціальності 191 – Архітектура та містобудування)*

Укладач **МАРТИШОВА** Лариса Сергіївна

Відповідальний за випуск *Г. Л. Коптева*

За авторською редакцією

Комп'ютерне верстання *І. В. Волосожарова*

План 2017, поз. 59 М

Підп. до друку 02.11.2017. Формат 60 × 84/16.

Друк на ризографі. Ум.-друк. арк. 0,5

Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rektorat@kname.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК 5328 від 11.04.2017.